

اتباعها بحلها و ایضاح وجوه غلطهم او مغالطتهم فیها نظر فیها من [هو] اجل اعز و اعظم و اکثر من اصدقائی اطال الله باقه و بقاءهم اجمعین واجب ان اثبت له ذلك فسارعت الی محبته و بادرت باسعافه بطلبته لاستحقاقه ذلك باصالة عقله و جلالة فضله و ثاقب فهمه وسعة علمه و خلوص خیرینه (۹) و حسن نیته و صحة و ده و کرم عهده اعان الله و علی اداء حقه و القيام بها یجب له و هذا حین ابتدی بذلک بمعونة الله تاییده و حسن توفیقه و تسدیده. فاقول فی حل المسئلة الاولى و هی قول قایل ان کل اقاولی کاذبة اذا کان لم یخبر قبل ذلك الاخبار کذب فیها ... و اما المسئلة الثانية و هی قولهم ما یقولون فی هذا القیاس المؤلف عن مقدمتین احدیهما هی القول بان کان قایل انه حمار فهو قایل انه حیوان و الاخری منها هی القول ان کان قایل انه حیوان فهو صادق فان الذی ینتج عن هاتین المقدمتین هو ان کل قایل انه حمار فهو صادق ... و اما المسئلة الثالثة و هی قولهم ان کل واحد من الناس حیوان و الحیوان ذو انواع کثیرة فهاتان المقدمتان صادقتان والذی ینتج عنهما ان کل واحد من الناس ذو انواع کثیرة فهاتان المقدمتان صادقتان و الذی ینتج عنهما ان کل واحد من الناس ذو انواع کثیرة و هذا قول کاذب ... و اما المسئلة الرابعة و هی قولهم ان الجسم لا یخلو من ان یکون حیوانا او لیس بحیوان اذا کان من الاضطرار ان یرصد علی کل شیء اثبات شیء بعینه او نفيه؛ **انجام:** فهذا حل هذه المسائل قدر شرحناه و بینا ابواب اسباب المغالطات فیها بمعونة اله ذی الجود و الحکمة و الحول ولی العدل و واهب العقل فله الحمد شکرا دایما خالصا کما هوله اهل.

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۵گ (۵۰-۵۴)، ۱۵ سطر (۵/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۹×۱۲/۵سم [ف: ۱۴ - ۳۹۷۲]

● **حل المغالطات / منطق / عربی**

hall-ul muğāliṭāt

صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم، ۹۷۹ - ۱۰۵۰ قمری

sadr-od-dīn-e šīrāzī, mohammad ebn-e ebrāhīm (1572 - 1641)

حل عدهای از مغالطات منقول از تفنناتی و جهجانی و دیگران.

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۷/۵

آغاز: بعد حمد من علیه تیسیر العسیر یسیر و الصلاة علی من تعلم؛ **انجام:** حتی أمرت بان اطف المصباح فقد طلع الصباح و من الله الهدایة و التوفیق و هو یرهدی الی سواء الطریق
خط: نستعلیق، کا؛ حسینی، تا؛ ۹۷۴ق، جا؛ کاشان؛ جلد: چرم، ۱۲گ (۲۳-۳۴)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۱۰سم [مؤید: ۳-۵۳۳]

● **حل المغالطات / فلسفه / عربی**

در حل معمای شرف الدین علی یزدی: چو در تناسب تألیفی اوفتد نه و پنج xx بجوی ثالث او را شرف بفکر صحیح / کمال دوری اصغر بدیل اصغر ساز xx که هست زهره زهرا قرین ام مسیح؛ و معمای نصیرای همدانی: در نسبت مؤلفه چون سی و دو فتاد xx اصغر بجوی و ساز مقدم بر اعظمش / تا جلوه گر شود ز نهانخانه خیال xx نام بتی که شادی دلها بود غمش؛ و معمای خود مؤلف: چون دو بمؤلفه بخشش بار شود xx جویی وسط ار بخت مددکار شود / یجدد چو وسط بران دو یابد تقدیم xx نام خوش آن یار وفادار شود.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۴۰۴/۳

آغاز: بسمله. بسم الله تیمنا بذکره العلی الاعلی. بدانکه این رساله ایست در دانستن کمال ظهوری و دوری و مناسبت تألیفی و حل و توضیح معمای مولانا شرف الدین علی یزدی و نصیرای همدانی ... مرتب است بر دو حرف اول در دانستن کمال ظهوری ... حرف دوم در تبیین تناسب تألیفی؛ **انجام:** اسم شیخ که مقصود است بحصول می رسد رینا تقبل منا انک انت السمع العلیم.
خط: شکسته نستعلیق، کا؛ خلیل بن اسمعیل حسینی تفرشی، تا؛ ۱۲۶۳ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۲گ (۷۸-۸۹)، ۱۵ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۸×۱۱سم [ف: ۱۱ - ۲۴۱۱]

● **حل معمیات / معما / فارسی**

hall-e mo'ammīyāt

شرح و توضیح چند بیت معما به نام اشخاص است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۰۲/۷۱-طباطبائی

آغاز: معما به اسم امین آتشی بیا یعنی آت شب یار شب را که راست آت بگذاری نا آت میشود
خط: نستعلیق، بی کا، تا؛ قرن ۱۳؛ اص (۶۳پ) [ف: ۲۳ - ۷۳۵]

● **حل المغالطات / فلسفه / عربی**

hall-ul muğāliṭāt

یحیی بن عدی، ۲۸۰ - ۳۶۴ قمری

yahyā bn-e 'adī (894 - 975)

قبطی: «قول فیہ تفسیر اشیاء ذکرها عند ذکر فضل صناعة المنطق، کتاب فی فضل صناعة المنطق».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۹۰۱/۸

آغاز: قال ابو زکریا یحیی بن عدی: بسمله. انی لما اجتمعت مقالتی فی تبیین فضل صناعة المنطق یوصف ما یفیده اهلها من القوی المعجزة سایر الصناعات الکلامیة سواها یتضمنها ذکر بعض مسائل السوفطائین المعتاصه و ترکت اتباعها بحلها و ایضاح وجوه غلطهم او مغالطتهم فیها مسائل السوفطائین المعتاصه و ترکت

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد سیزدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276251

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۲

۵/۱۵×۲۲سم [ف: ۳۸ - ۵۶۰]

● استخراج طول و عرض بلدان / جغرافیا / فارسی
estextrāj-e tūl va 'arz-e boldān

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۲۱۴/۷

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ ص ۶ - ۳۰۲ [ف: ۶ - ۳۰۲]

● استخراج عرض اقلیم رویوت / هینت / فارسی
estextrāj-e 'arz-e eqlīm-e royat

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۸۸۳/۵

آغاز: العاشر یا ط مح مج؛ انجام؛ پس معظم تاثیرش بعد ازین مدت بظهور آمد.

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ عطف و گرد و درون مشکی، ۱۰ گ (۸۱-۹۰)، ۱۵ سطر (۱۴×۷/۵)، اندازه: ۱۸×۱۲سم [ف: ۱۴ - ۳۹۲۳]

● استخراج عناصر به چند طریق / فارسی
estextrāj-e 'anāsor be čand tariq

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۵۰۵/۶

خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: با تاریخ ۱۳۰۱ق، ۱ گ (۳۹) [ف: ۶ - ۴۶۱]

● استخراج العدد المضممر (مقالة فی) / کلام و اعتقادات / عربی

istixrāj-ul 'adad-il mučmar (mq. fi)

یحیی بن عدی، ۲۸۰ - ۳۶۴ قمری

yahyā ebn-e 'adī (894 - 975)

در ده نوع.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۷۶/۳ ط

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۰؛ ص ۱۱۱ (۲۸-۳۸) [ف: ۲۴۳ - ۹۹]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۹۰۱/۲۳

آغاز: مقاله یحیی بن عدی بن حمید بن زکریا فی استخراج العدد المضممر من غیر ان یسئل المضممر عن شیء. بسملة النوع الاول؛ انجام: و فی جدول التسعة منه واحد لم تجد ذلك الا تحت العشرة. تمت المقالة فی استخراج العدد المضممر بعون الله تعالی.

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ زرکوب مقوایی، ۷ گ (۲۰۸-۲۱۴)، ۱۵ سطر (۱۲/۵×۵/۵)، اندازه: ۱۹×۱۲/۵سم [ف: ۱۴ - ۳۹۸۰]

estextrāj-e tāle'-e mowlūd

رساله مختصری است در طالع مولود و استخراج سهم السعاده و ساعات نصف النهار و عطیه و کدخدای و معرفت ستارگان، در آن از «کفایه» ابوالمحماد غزنوی و ابو معشر و به مناسبت در آن یکجا از ملاعلی قوشچی (۸۷۹ق) و جای دیگر از محرم سال ۹۳۰ق یاد شده است می توان حدود زمان تالیف آن را فی الجملة تشخیص و تعیین کرد. لازم به ذکر است که آغاز آن دقیقاً با رساله معینیه خواجه نصیر یکی است.

آغاز: بسملة. سپس و ستایش حضرت ذوالجلال را که انوار دقایق حکمت او و ازهر ذره از ذرات کاینات تابان است انجام: و برج چهارم سرطان من الجوزا الخ. و الله اعلم بالصواب.

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۶۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: اختیار بن معز الملک باغ اسپانی جنبادی (گنابادی) خراسانی، تا: ۱۲ ربیع الاول ۱۰۹۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ ضربی مقوایی، ۳۸ گ (۲-۳۹)، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۰×۱۳سم [ف: ۳ - ۱۲۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۳۳۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: شریف محمد باقر بن علاء الملک کاخکی، تا: ۱۹ ذیقعد ۱۱۲۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۵ گ (۵۸-۸۲)، ۲۷ سطر (۱۴/۵×۹)، اندازه: ۱۸×۱۲/۵سم [ف: ۱۱ - ۲۳۲۰]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۲۰۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: شعبان ۱۱۵۰ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، ۶۴ ص (۱-۶۴)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸/۳×۱۲سم [ف: ۱۰ - ۱۰۵]

● استخراج طالع مولود و غیر آن / اخترینی / فارسی
estextrāj-e tāle'-e mowlūd va qeyr-e ān

چند سطری از آغاز رساله ای در معرفت استخراج طالع مولود و غیر آن در این نسخه آمده است و از انجام نانوشته مانده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۱۸۹/۷

آغاز: الحمد لله رب العالمین و الصلوة علی محمد و آله و بعد، این رساله ای است در معرفت استخراج طالع مولود و غیره در مقدمه استخراج طالع زمان ولادت و غیره بر سیل اختصار. اول، بیاید دانست که ولادت یا در روزست یا در شب؛ انجام: آن حرکت یکشنبه روز بود تصیف باید کرد و بر حرکت نصف النهار روز مقدم اگر مستقیم بود باید

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه ای ضربی با ترنج و سرترنج مجدول عطف تیماج مشکی، ۱ گ (۱۶۴)، جمعاً ۱۰ سطر (۱۰×۵)، اندازه:

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد سوم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276240

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰/۲۰۱۲

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۷۰ق [القبائی: ۴۲]

سیدی اطال الله بقاک قلیلین و خاصة بلدنا اعنی ممن یفاوض و یباحث فی اشیاء جلیلة من علم الفلسنة تحرکت نفسی و تشوقت الی مسایلتک؛ **انجام:** و البرهان علی ذلک و حسبنا الله و نعم الوکیل هذه نسخة جميع ما فی الكتاب الوارد من عرس بن عثمان بن سعد اليهودی الموصلی.

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ زرکوب مقوایی، ۱۰گک (۱۴۳-۱۵۲پ)، ۱۵ سطر (۵/۵×۱۲/۵)، اندازہ: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۴ - ۳۹۷۶]

اسئلة بعض الفضلاء عن الشيخ الرئيس و اجوبته له < الاجوبة عن المسائل الاثنا و عشرين

● **الاسئلة البهية مع الاجوبة الجلیة / نحو / عربی**
al-as'ilat-ul-bahīyya ma'al-ajwibat-ul-jalīyya

شمسی، احمد بن ابراهیم، ق ۱۳ قمری
šamsī, ahmad ebn-e ebrāhīm (- 19c)
رساله ای در نحو که به صورت سؤال و جواب به معربات و مینیات و مرفوعات و منصوبات و مجرورات و توابع و افعال پرداخته شده است.

آغاز: میحث فی النحو، س: ماحد النحو، ج: له معان کثیرة.
انجام: بین اثنتین توجب لثانیهما الجرابدا.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد توفیق، تا: ۱۲۹۱ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی کالینگور یا ترنج کوبیده، ۴۳گک، ۱۱ سطر (۸×۱۳)، اندازہ: ۱۷×۱۱سم [ف: ۱۰ - ۳۲۲]

● **الاسئلة الحمویة / فقه / عربی**
al-as'ilat-ul ḥimawīyya

پاسخ به سؤال های فقهی شیخ جمال الدین عبدالرحیم اسنوی.

قم؛ مورعی؛ شماره نسخه: ۲۶۷۶/۴

آغاز: الحمد لله المستحق للحمد حمداً یوافی نعمه و یکافی مزیده و الصلاة و السلام الاتمان الاکملان علی سیدنا محمد؛ **انجام:** و تزویج البکر الصغیرة دون غیرهما من الاولیاء و الله اعلم.

خط: نسخ، کا: شعب بن مسعود، تا: ۸۶۳ق؛ مصحح؛ جلد: مقوایی عطف تیماج مشکى، ۱۸گک (۱۴۸-۱۶۵پ)، ۲۷ سطر، اندازہ: ۲۸×۱۶سم [ف: ۷ - ۲۵۴]

● **اسئلة خواجه نصیر از شیخ جمال الدین جلیل /**

نامه نگاری / عربی

as'ele-ye xāje nasīr az šeyx jamāl-ed-dīn jalīl

اسانید من لا یحضره الفقیه < مشیخة من لا یحضره الفقیه
اسانید من لا یحضره الفقیه < ترتیب مشیخة من لا یحضره الفقیه

● **اسئلة اثنی عشریة / کلام و اعتقادات / فارسی**

as'ele-ye esnā 'ašarīyye

میرزا بابا شیرازی، ابوالقاسم بن عبد النبي، ۱۲۱۲؟ - ۱۲۸۶ قمری

mīrzā bābā šīrāzī, ab-ol-qāsem ebn-e 'abd-on-nabī (1798 - 1870)

آغاز: بسمله، الحمد لولیه مبدء خلقته و منشأ لواء رحمته و اخری دعوی اهل جنته و الصلاة و السلام علی نبیه.. و آله الاطهار...

انجام: و تفصیل این مطلب در کتاب مذکور (قوائم الانوار) طلب فرماید

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۲۰۶۹/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد جعفر بن ابوالقاسم، تا: ذیقعدہ ۱۲۹۱ق؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، ۱۶ سطر، اندازہ:

۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۵ - ۴۵۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۲۷۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: حبیب الله، تا: ۱۳۰۹ق [القبائی: ۴۲]

اسئلة احمدیة و اجوبة اسراریة < اجوبة مسائل الیزدی

● **اسئلة بشر اليهودی / کلام و اعتقادات / عربی**

as'ilat-u bišr-il-yahūdī

یحیی بن عدی، ۲۸۰ - ۳۶۴ قمری

yahyā ebn-e 'adī (894 - 975)

دارای چهارده مسئله است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۹۰۱/۱۹

آغاز: بسمله. اورد علی انا یحیی بن عدی بن حمید بن زکریا بشر بن سمان اليهودی يوم الاحد بخمس لیل من ذی الحجة من سنة اربعین و ثلثمائة کتاب عنوانه لابی زکریا یحیی بن عدی بن حمید بن زکریا، بشر بن سمان من (۹) عرس بن عثمان ذکرانه کتاب ابن ابی سعید بن عثمان بن سعید اليهودی الموصلی صاحب بنی عمران و هذه نسخه. بسمله. لما کان العلماء فی زماننا هذا یا